

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев1 68/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ из ..., ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Бранка Лекић Врзић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља Ваљево, чији је пуномоћник Саша Алексић, адвокат из ..., ради поништаја анекса уговора о раду, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2414/19 од 15.11.2019. године, у седници одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2414/19 од 15.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2414/19 од 15.11.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 52/18 од 06.06.2019. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се пониште као незаконити анекси уговора о раду закључени 15.01.2018. године између тужилаца и туженог и да се обавезе тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплате 155.250,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплате 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 871/2020 од 24.06.2020. године, одбачена је као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2414/2019 од 15.11.2019. године.

Одлуком Уставног суда Републике Србије Уж 9809/2020 од 19.12.2023. године (09.11.2023. године), усвојена је уставна жалба овде тужилаца и утврђено да је решењем Врховног касационог суда Рев2 871/20 од 24.06.2020. године подносиоцима

уставне жалбе повређено право на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, док је у преосталом делу уставна жалба одбачена. Поништено је решење Врховног касационог суда Рев2 871/20 од 24.06.2020. године и одређено да Врховни суд донесе нову одлуку о ревизији подносилаца уставне жалбе изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2414/19 од 15.11.2019. године.

Одлучујући у поновном поступку о изјављеној ревизији тужилаца на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП) Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и оценио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су по основу уговора о раду из 2012. године код туженог засновали радни однос на неодређено време за обављање послова и задатака ВК возача са V степеном стручне спреме у Служби хитне медицинске помоћи са санитетским транспортом и утврђен им је коефицијент за обрачун зараде 10,71. Спорним анексима уговора о раду од 15.01.2018. године, тужиоци су распоређени на послове радног места возача са III степеном стручне спреме, промењен је опис послова тужилаца, утолико што је у односу на уговоре о раду изостављено да „по налогу лекара или медицинског техничара асистирају, односно помажу у пружању помоћи и збрињавању или преношењу пацијената“ и утврђен им је коефицијент за обрачун зараде 8,98.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из одредбе члана 171. став 1. тач. 1. и став 2. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05...75/14) и оценио да је тужбени захтев за поништај анекса уговора о раду основан, јер анекси уговора о раду не одговарају степену стручне спреме тужилаца из уговора о раду.

Насупрот становишту првостепеног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право из одредбе члана 171. став 1. тачка 5. Закона о раду и оценио да тужбени захтев није основан, због чега је првостепену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев тужилаца.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 171. став 1. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (у даљем тексту: анекс уговора) између осталог 1. ради премештаја на други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада и 5. ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са чланом 33. став 1. тачка 11) овог закона; Ставом 2. истог члана прописано је да се одговарајућим послом у смислу става 1. тач. 1. овог члана сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду.

У конкретном случају, тужиоци су 2012. године засновали радни однос код туженог на радном месту возача са V степеном стручне спреме у СХМП са санитарским транспортом и прописаним коефицијентом 10,71. У опису послова њиховог радног места између осталог је стајало и да по налогу лекара или медицинског техничара асистирају, односно помажу у пружању помоћи и збрињавању или преношењу пацијената. Уговори о раду су закључени у складу да тада важећим Правилником о организацији и систематизацији послова Дома здравља Ваљево, број ДЗ-01/1265, који је донео директор Дома здравља Ваљево 24.05.2012. године (ступио на снагу 01.06.2012. године). Одредбом члана 44. тог Правилника одређени су описи послова са условима за рад запослених у организационим јединицама Дома здравља Ваљево, за свако радно место су одређени услови за рад, број извршилаца, опис послова и утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених на свим радним местима, а за радно место ВК возач у Служби хитне медицинске помоћи са санитарским транспортом утврђен је коефицијент 10,71.

Одлуком Уставног суда ГУо 420/2013 од 25.02.2016. године утврђено је да одредба члана 44. Правилника о организацији и систематизацији послова Дома здравља Ваљево, број ДЗ-01/1265 од 24.05.2012. године, са изменама и допунама, у делу којим су утврђени коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у Дому здравља Ваљево нису у сагласности са законом. Ово због тога што је Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01...99/14) уређен начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталих и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине, јединицама локалне самоуправе, као и за запослене у јавним службама које се финансирају из доприноса за обавезно социјално осигурање и одређено да се плате утврђују множењем основице за обрачун плата и коефицијента, са могућношћу додатка на плату. Према члану 3. због закона, основицу за обрачун плата утврђује Влада, а сагласно члану 4. овог закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему. Одредбама члана 8. овог закона Влада је овлашћена да својим актом утврђује коефицијенте за обрачун и исплату плата и разврста запослене у платне разреде, према звањима, занимањима или пословима . У реализацији овог законског овлашћења Влада је донела Уредбу о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ , бр. 44/01...58/14), којом су у одредби члана 2. тачка 13. утврђени коефицијенти који се примењују за обрачун и исплату плата запослених у здравственим установама, међу

којима су и тужиоци као запослени на пословима возача. Из наведених одредаба Закона о платама у државним органима и јавним службама и Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, произлази да здравствена установа – Дом здравља Ваљево није имала овлашћење да самостално својим актом, односно Правилником о организацији и систематизацији послова Дома здравља Ваљево утврди коефицијенте за обрачун и исплату плата тужилаца, будући да Закон о платама у државним органима и јавним службама и Уредба, која је донета на основу овог закона, прописују да запослени у здравственим установама за свој рад примају плату која се, као накнада за рад запосленима, не може исплаћивати према правилницима, већ искључиво према Закону о платама у државним органима и јавним службама и одговарајућој Уредби.

Полазећи од наведеног, тужени је у складу са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ , бр. 44/01...58/14) донео нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Дома здравља Ваљево, број ДЗ-01/3633 који је објављен 29.12.2017. године (ступио на правну снагу 06.01.2018. године), којим је за послове возача предвиђен III степен стручне спреме, измењен опис послова радног места возача утолико што истим нису обухваћени медицински послови које су тужиоци раније по основу уговора о раду обављали (да по налогу лекара или медицинског техничара асистирају, односно помажу у пружању помоћи и збрињавању или преношењу пацијената) а што је и у складу и са Законом о здравственој заштити и утврђен је коефицијент за обрачун и исплату плата тужилаца 8,98.

У таквој ситуацији, правилан је закључак другостепеног суда да је основ за закључење спорних анекса уговора о раду доношење новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места туженог усклађеног са Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, након што је одлуком Уставног суда утврђено да одредба Правилника важећег у време закључења уговора о раду у делу којим је утврђен коефицијент за обрачун плате није у сагласности са Законом о платама у државним органима и јавним службама. Тужени је тужиоцима у складу са чланом 171. став 1. тачка 5. Закона о раду понудио и са њиховим пристаком спорним анексима изменио уговорене услова рада ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду, у складу са чланом 33. став 1. тачка 11) овог закона, а не ради премештаја на други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада како је то погрешно закључио првостепени суд.

Стога, супротно наводима ревизије, нема места примени ни члана 171. став 2. Закона о раду, којом је предвиђено да се за случај закључења анекса уговора о раду ради премештаја на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада и ради упућивања на рад на одговарајући посао код другог послодавца, одговарајућим послом сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду, јер са тужиоцима није закључен

анекс уговора о раду из разлога прописаних чланом 171. став 1. тачка 1. и 3. Закона о раду на коју се ова законска одредба односи.

Правилником туженог из 2017. године је у складу Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама предвиђено да се за радно место возача, на ком су тужиоци радили и по основу уговора о раду од 2012. године, захтева III степен стручне спреме и да је за то радно место предвиђен коефицијент 8,98. Иако су тужиоци уговорима о раду из 2012. године засновали радни однос код туженог на радном месту возача у СХМП са санитарским транспортом са V степеном стручне спреме, супротно наводима ревизије изменом правилника туженог и спорним анексима нису могли бити распоређени на послове за које се захтева исти или непосредно нижи (IV) степен стручне спреме. Ово због тога што тужиоци нису медицински радници, па анексима уговора о раду нису могли бити распоређени на послове санитарског транспорта уз пружање хитне медицинске помоћи и руковање инсталисаним системима у возилу за које место је предвиђен IV степен стручне спреме и коефицијент за обрачун плате 13,57. Из истог разлога је анексима уговора о раду измењен и опис послова тужилаца, утолико што је у односу на уговоре о раду изостављено да тужиоци по налогу лекара или медицинског техничара асистирају, односно помажу у пружању помоћи и збрињавању или преношењу пацијената.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука о тужбеном захтеву је донета правилном применом материјалног права, за коју су дати доволни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа- судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**